

Olympisch dromen

Afgelopen week maakte het IOC bekend dat de Olympische Zomerspelen van Tokio in juli en augustus 2020 vanwege de coronacrisis niet zullen doorgaan. Het moet een bittere pil zijn voor de Japanse organisatoren, maar het vooruitzicht is dat *“The Games Must Go On”* in de zomer van 2021. Het is een bijzondere beslissing, want sinds 1896 zijn de Spelen slechts in 1916, 1940 en 1944 niet gehouden vanwege de twee wereldoorlogen.

Met het niet doorgaan van de Olympische Spelen van 1944 in het bijzonder gaan de gedachten uit naar Rome, want Mussolini had een bieding gedaan om de Olympiade in dat jaar in Rome te vieren. In de jaren twintig en dertig van de vorige eeuw was er dan ook de nodige infrastructuur aangelegd in het gebied dat we nu kennen als het *Foro Italico*, ten noorden van het centrum. Na de Tweede Wereldoorlog probeerde Italië met man en macht weer toe te treden tot de internationale (sport)wereld. Uiteindelijk werd in de zomer van 1960, nu bijna 60 jaar geleden, een sprookjesachtige editie van het grootste sportevenement ter wereld in een zinderende hittegolf in de eeuwige stad gehouden. Er kwamen echte sporthelden in actie, die nog altijd legendarisch zijn: de bokser Cassius Clay, de sprintster Wilma Rudolph en de onvergetelijke Ethiopische marathonloper Abebe Bikila. Voor wie wil zien hoe mooi de marathonrace verliep, zie:

https://www.youtube.com/watch?v=i_zRr9KOFWE

Er zijn twee opmerkelijke zaken die 60 jaar geleden een prominente rol op de achtergrond van het sportevenement speelden. Ten eerste genoot Italië – je kunt het je nu haast niet meer voorstellen – al een decennium lang een ongekeerde economische bloei – het *miracolo economico*. Niet alleen de economie vierde hoogtij, maar ook het culturele leven kende – zeker in Rome – een fantastische tijd. Ten tweede was er – ook dat is haast niet meer voor te stellen – een zinderende spanning door de Koude Oorlog. Het waren de jaren van Fidel Castro op Cuba, van Gary Powers in zijn spionagevliegtuig boven de Sovjet-Unie, van de wedloop in de ruimte enzovoort. Deze spanning liep ook tijdens de Spelen hoog op en vertaalde zich in een ongekeerde sportieve krachtmeting tussen Oost en West. Meer dan de helft van de gouden medailles werd door de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten veroverd.

De Spelen van Rome waren daarnaast bijzonder vanwege de eerste pogingen om het evenement

op de Amerikaanse televisie in beeld te brengen. Door het tijdsverschil konden banden met de opnames via een tussenlanding in Parijs toch ‘s avonds door CBS in de VS uitgezonden worden. Sponsoring werd eveneens een belangrijker onderdeel van de Spelen. De Duitse sprinter Armin Hary won de 100 meter sprint op Puma-schoenen, maar verscheen met Adidas-schoeisel op het podium. IOC President Avery Brundage zag streng toe op de invloed van de commercie, maar kon het Hary-incident niet voorkomen. Ten slotte werd tijdens deze Spelen de aanzet gegeven om serieus werk te maken van dopingcontroles. Aanleiding was een incident met een Deense wielrenner, die tijdens de ploegentijdrit van 100 km in E.U.R. met uitdrogingsverschijnselen neerviel en een paar uur later overleed.

Om deze en vele andere redenen ben ik geboeid door ‘Rome 1960’, net zoals door de geschiedenis van de Olympische Spelen in het algemeen. Al jaren ben ik met veel genoegen lid van de *International Society of Olympic Historians* (ISOH). Met mijn co-auteur Pasquale Polo – voormalig Italiaans kampioen wielrennen – hoop ik binnenkort een artikel over ‘Rome 1960’ in de *Journal of Olympic History* te publiceren. Het voornaamste argument daarvan is dat de Spelen van Rome weliswaar sprookjesachtig en indrukwekkend waren, maar geen beslissende breuk in de geschiedenis betekenden – anders dan beweerd door bijvoorbeeld David Maraniss in *Rome 1960: The Olympics that Changed the World* (2008). Voor Italië waren de Spelen van Rome daarentegen wel van groot belang. Het land werd weer helemaal opgenomen in de internationale gemeenschap en zou mede dankzij de Spelen een nog aantrekkelijker bestemming voor toeristen worden. Soms is sport een heel belangrijke bijzaak.

Elmer Sterken